

Inhoud

In memoriam Maarten Warffemius	1
In memoriam Julia Donkersloot	2
Uit het hoofd	3
Wie is Francien Bossema?	4
Francis Poulenc	5
Het Gloria van Francis Poulenc	6
Op naar de 100	6
Om te janken zo mooi	7
Koorleden over Daphnis en Chloé	7
Wie is Frank Bieger?	8
Opera in de open lucht	9
Wie is Ernst Knuit?	10
In de stemming	11
Wie is Ans van Egmond?	12
Welkom en Vaarwel	13

Een zonnige kerst

'Jauchzen' en 'frohlocken' gaat vanzelf als het mooi weer is. Maar het *Weihnachtsoratorium* zingen op de eerste zomerse avond van het jaar, is toch wel apart. De tranen van de *Matthäus* zijn nog maar net opgedroogd en we zijn nauwelijks bijgekomen van ons Symphonic Cinema-avontuur met Ravel. Daar staan we dus eerst maar even bij stil. Dan kijken we vooruit naar de open repetitieavond op 4 juni en gaan we in op Poulenc en zijn *Gloria*, dat we op die avond zingen. In de verschillende rubrieken krijg je een aardig inkijkje in wat onze koorleden zoal bezighoudt.

Wat ons als redactie bezighoudt, is de vraag: hoe moet het nu verder, zonder Stef en Melanie? Stef Lokin, de man die altijd de mooiste muziekpareltjes uit de ramsj wist te visen, heeft laten weten dat hij geen tijd meer heeft voor de redactie. Bedankt voor je bijdragen, Stef! Melanie Lemmen gaat ons koor verlaten na de ALV. We zullen je missen als drijvende kracht achter de ToniKA, Melanie!

Wie vult de opengevallen plaatsen op? Meld je bij de redactie!

Namens de redactie,
Marjolein Zinkstok

In memoriam Maarten Warffemius

6 december 1958 - 22 maart 2018

Maarten Warffemius was eerste tenor; drie jaar bij ons, meer dan twintig jaar bij Toonkunstkoor Rotterdam. Daar zong hij in 20 jaar zoveel repertoire bij elkaar dat hij bij ons in Amsterdam altijd op zijn sloffen mee kon en vrijwel alles uit zijn hoofd zong, en mooi zong.

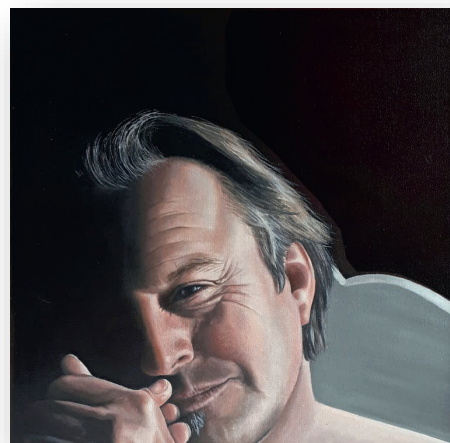
Maarten was loodgieter/dakdekker en geheel in tegenstelling tot zijn beroep zong hij ook daarboven de pannen van het dak. Hij kwam naar Amsterdam vanwege de liefde. Via een datingsite ontmoette hij Juliette. Ze werden stapelverliefd en Maarten verhuisde van Delft naar Weesp waar hij en zijn nieuwe liefde een boerderij betrokken. Omdat ze allebei kinderen hadden, was het er de zoete inval. Maarten was een allemansvriend, in de positieve zin van het woord. Hij kookte graag, hield van bier en goede wijn, van feesten, van zingen en van vrouwen. Maar hij was nog maar nauwelijks gesteld of hij kreeg de ziekte van Lyme na een tekenbeet. Een jaar later volgde darmkanker.

De kersverse liefde werd zwaar op de proef gesteld. Juliette werd naast geliefde ook verpleegster. Maarten bleef echter vol goede moed, dook steeds weer op bij ons koor en deed zoveel mogelijk met onze projecten mee. Maar toen de kanker maar bleef terugkomen moest hij noodgedwongen keuzes maken. Helemaal gek van Mahler wilde hij met alle geweld Mahler 8 nog eens uitvoeren, wat begin

dit jaar gelukt is. Daarna ging het hard bergafwaarts met zijn gezondheid. Begin maart hadden hij en ik voor het laatst contact. We waren in een tijdsbestek van een paar jaar en een paar projecten vrienden geworden en betreurden het afscheid allebei zeer.

Op 27 maart ben ik gaan zingen op zijn begrafenis in Delft. Tijdens de zorgvuldig door Maarten geregisseerde dienst zongen we (Toonkunstleden uit Rotterdam en ik) enkele delen van het Requiem van Duruflé. Daar tussendoor knalde muziek uit de boxen en bij de gang langs de kist klonk oorverdovend hard de koorfinale van Mahler 2. Tranen vloeiden rijkelijk, de kerk zat bomvol, zoveel vrienden, familie, zoveel verdriet. Maarten is weg ...

Jos van Waterschoot

Portret van Maarten, geschilderd door zijn vrouw Juliette

In memoriam Julia Donkersloot

Op de vroege ochtend van eerste pinksterdag overleed onze sopraan Julia Donkersloot, pas 20 jaar oud. In januari j.l. werd een zeer agressieve vorm van kanker bij haar ontdekt. Diverse zeer zware behandelingen sloegen helaas niet aan.

Op zaterdag 26 mei was er een afscheidsbijeenkomst voor Julia in een volle Westerkerk in Amsterdam. Julia werd vanaf de Brouwersgracht via het Anne Frankhuis in een rieten mand en op een witte koets naar de kerk gebracht, begeleid door een samenspel van Reinier Sijpkens vanaf zijn bootje 'De Notendop' in de gracht en beiaardier Boudewijn Zwart vanuit de Westertoren.

Door deze afscheidsdienst, die geheel in het teken stond van de muziek waar zij zo van hield, hebben wij Julia, die maar zo een korte tijd lid van Toonkunstkoor Amsterdam mocht zijn, voor ons gevoel beter leren kennen. Wat een getalenteerde en bijzondere jonge vrouw was zij. De verschillende sprekers en musici hebben dit, vanuit verschillende invalshoeken, duidelijk gemaakt.

Het was fijn dat we met zo veel Toonkunstenaars onze bijdrage aan deze afscheidsbijeenkomst hebben mogen leveren. Wij zongen *Placido e il mar* uit de opera *Idomeneo* van Mozart, het slotkoor van de *Matthäus Passion* en *In Paradisum* uit het *Requiem* van Fauré.

Sopraan Anna Bouman sprak de volgende woorden: "Vorig jaar werden wij door een van onze versterkers, Hester Hentzepeter, gevraagd of haar 19-jarige leerling Julia Donkersloot bij het Toonkunstkoor zou kunnen komen en ze zocht iemand die haar 'maatje' zou willen zijn in het koor. Ik ontmoette Julia en werd haar maatje, en vanaf dat moment werd zij dat ook van mij. Mijn taak was het om Julia te begeleiden in het stramien van het koor, en vanaf het eerste moment bleek dat ik heel

veel geluk had om dat te mogen doen. Want Julia had een heerlijke stem en ze kende ook nog eens alle noten zodra ze het boek opensloeg. Het was zo mooi om te zien hoe belangrijk muziek was voor haar. Ik heb zelden iemand zo blij zien worden van zingen. Tegelijkertijd was muziek voor Julia een heel serieuze zaak. Als ik haar aanstootte omdat ze wel eens een beetje ging 'freewheelen', stopte ze onmiddellijk en maakte ze uitgebreid excuses.

Kort nadat ze begonnen was bij TKA, was er een repetitiedag, waarbij we les kregen van allerlei verschillende docenten. Toen Julia aan de beurt was, zei ze alleen maar: "ik kan de hoge C". De leraar zei: "Oh oké, laat maar horen." In één keer gooide ze die noot eruit, zonder pardon. De leraar was onder de indruk en het kostte hem zichtbaar moeite om weer bezig te gaan met de anderen.

Toen we haar vertelden dat we de *Matthäus Passion* zouden uitvoeren, begon ze letterlijk te schreeuwen van blijdschap. Een week later stond ze met de spiksplinternieuwe partituur in haar hand; we waren toen net bezig met *Daphnis et Chloé* van Ravel. Vervolgens zong ze gewoon keihard de *Matthäus* door *Daphnis et Chloé* heen. Wat ik natuurlijk het liefste maar zo liet.

Ondanks het feit dat ik Julia maar kort heb gekend, heeft ze veel voor me betekend. Het was zo fijn om naast haar te staan met zingen. Dan was zingen even het belangrijkste in de wereld. In die korte tijd hoorde Julia er voor ons helemaal bij en we waren er trots op dat zij in ons koor zat. Toen ze in januari ziek bleek te zijn, waren we geschokt. Ze had zich zo verheugd op het zingen van de *Matthäus Passion* en was vastbesloten mee te doen met de concerten. Maar het ging allemaal zo snel dat het niet meer leek te lukken. Uiteindelijk heeft ze nog twee keer meegezongen met de *Matthäus Passion*, een keer met de orkestrepetitie en een keer met de podiumrepetitie vlak voor de uitvoering op Goede Vrijdag in het Concertgebouw. Ze was in vol ornaat en zong mee, uit haar hoofd. Dat was een bijzondere en ontroerende ervaring voor ons allemaal.

Julia, het was een voorrecht je te kennen. We gaan je missen."

In dit You Tube filmpje zie en hoor je een stralende Julia zingen: <https://www.youtube.com/watch?v=01EZM5ZiPIA>

Uit het hoofd

Dat was even schrikken, toen Boudewijn ergens in december aankondigde dat we de Matthäus dit jaar uit het hoofd moesten zingen. “Meent-ie dat nou echt?” vroegen sommigen zich af. Ja, dat meende hij echt: vanaf de eerste repetitie deden we zoveel mogelijk uit het hoofd. Na afloop van de concertreeks toonde Boudewijn zich zeer verheugd. Hij had het gevoel dat hij veel meer contact had met ons en veel meer respons kreeg. Het had hem enorm gestimuleerd, zei hij. En hoe hebben we het zelf ervaren? Alleen maar positief, zo blijkt. Uit het hoofd zingen werd uit het hart zingen.

Esther Rood, alt

“Een paar lastige inzetten, zoals in *Kommt ihr Töchter*, had ik helemaal geel gemarkeerd, als houvast. Ze gingen goed, maar het was meer voor de zekerheid. Ik heb het verder wel uit het hoofd gezongen. Ik vond het veel beter gaan dan anders. Ik had het gevoel dat we veel meer contact hadden met Boudewijn en dat hij daardoor ook gedreven was. Er zat veel meer energie in. Het koor leek meer een eenheid.”

Yvonne van Oers, sopraan

“Ik heb het helemaal uit het hoofd gedaan. Dat deed ik vorig jaar al bij de repetities. Dan spiekte ik even voor het zitten en staan. Maar dit jaar was dat niet eens nodig. Ik had het boek wel bij me, maar dat was om aria’s mee te lezen en om het orkest te kunnen volgen. Als we aan het zingen waren, keek ik er niet in. Het is spannender zo. Je bent beter geconcentreerd en we hadden veel meer contact met Boudewijn. Ramon zat in de zaal en hij vond het heel mooi en heel intiem. Hij vond de koorklank heel mooi. Pas toen ik hem achteraf vertelde dat we het uit het hoofd hadden gezongen, viel bij hem het kwartje.”

Hans Hoogeveen, tenor

“Ik heb het bijna helemaal uit het hoofd gezongen. Helemaal zonder partituur zou ik moeilijk vinden. Als je weet dat het voor je staat, heb je er toch houvast aan. De inzetten, even een noot weten, dat is fijn. Vooral als je moe begint te worden. We waren als koor nu veel meer een eenheid. Het was veel intenser. Veel leuker ook, omdat je beter naar elkaar luistert.

Mijn fans, die bijna elk jaar komen, vonden het mooi. Maar ze vinden het Toonkunstkoor en het orkest altijd prachtig. Ze zeggen alleen vaak: waarom nemen jullie geen betere solisten?”

Willem de Roode, bas

“Uit het hoofd leren is me niet gelukt. Ik kom een heel eind, maar ik wil wel dat boek erbij hebben. Anders ben ik bang dat ik verkeerde afslagen neem. Maar we zingen het elk jaar

en ik vind wel dat we het uit het hoofd moeten kunnen zingen. Bij een concert kijk ik uit onzekerheid in mijn boek. Anders durf ik niet actief te zingen. Als ik het beeld voor me zie, gaat het beter. Ik heb dit jaar wel veel meer naar de dirigent gekeken. Dat moet ook, anders kun je geen muziek maken. Het voelde veel muzikaler. Boudewijn kon er veel meer mee doen.

Mijn fans vonden koor 2 deze keer hees klinken, voor de pauze. Misschien kwam dat omdat je minder zeker bent en voorzichtiger gaat zingen. Na de pauze vonden ze het beter.”

Uit de zaal

Vera d’Hooghe werd een paar dagen na de Matthäus aangesproken. “Er kwam een man naar me toe op de fitness, die elk jaar onze MP beluistert in Haarlem. Maakte ons een groot compliment voor onze laatste uitvoering. Hij vroeg wat er gebeurd was met het koor....zo intiem, zo mooi gezongen. “Hebben jullie een andere dirigent?” vroeg hij. “Het was de mooiste uitvoering die ik tot nu toe gehoord heb”, zei hij. Alles ging zo rustig, het opkomen, het opstaan en weer gaan zitten. Hij durfde het bijna te vergelijken met een uitvoering van Jos van Veldhoven. “Het kwam echt binnen.” Hij was er nog steeds zichtbaar door ontroerd.”

Marjolein Zinkstok

Wie is wie?

Francien Bossema
Sopraan 1
Lid sinds november 2017

Zong je in een ander koor? Doe je nog iets anders met muziek?

Voordat ik bij het TKA begon heb ik zes jaar bij het VU-koor gezongen. Daarvoor heb ik twee jaar de musicalklas van de Amsterdamse Jeugdtheaterschool gedaan. Het zingen daar vond ik zo leuk, dat ik meteen op zoek ben gegaan naar een koor toen ik ging studeren. Naast zingen, speel ik al meer dan vijftien jaar accordeon in een accordeonensemble en -kwintet (Kwintetto). Daarmee zijn we ook naar (internationale) accordeonconcoursten geweest en hebben we soms gewonnen!

Wat vind je leuk aan TKA? Is er iets wat je graag anders zou willen zien?

Het TKA heeft een heel mooie koorklank en geeft mij muzikale uitdaging. Ik vind Boudewijn een leuke en goede dirigent en ik denk dat ik hier nog veel kan leren. De projecten waar ik tot nu toe aan heb meegedaan en die op het programma staan voor komend jaar, vind ik erg tof om te doen.

Welk concert, waaraan je meewerkte, is je het meest bij gebleven? En welk stuk zou je (nog eens) willen zingen?

Het Mattheüs-project afgelopen maart was mijn eerste koorproject bij TKA. Dat vond ik een indrukwekkende ervaring en ik kijk ernaar uit die de komende jaren te herhalen! Bij het VU-koor hebben we een keer bij het lichtfestival in Amsterdam meegevaren in de botenparade, waarbij we vanaf die met lichtjes versierde boot allerlei a capella kerstliederen zongen. Die klanken op de grachten hadden een betoverend effect, een heel bijzonder concert!

Heb je een favoriete vocalist, instrumentalist of orkest?

Favoriet vind ik lastig, ik was laatst wel erg onder de indruk van een concert van Amsterdam Sinfonietta, een strijkersensemble dat zonder dirigent en staand fantastische muziek speelt. Ik luister nu veel naar de filmmuziek van Michael Nyman (bijvoorbeeld The heart asks pleasure first/The promise), enigszins herhalende muziek met mooie lijnen. Er zijn bovendien een aantal bewerkingen voor accordeon die ik erg mooi vind.

Wat is voor jou het mooiste lied aller tijden?

Het kerstlied 'Lully Lulla' van Philip Stopford. Een van de liederen die tijdens dat kerstconcert op die boot boven de grachten zweefde.

Heb je – buiten het zingen – nog andere hobby's?

Naast accordeon: zwemmen, lezen, knuffeltjes breien en op vakantie mooie wandelingen maken.

Wat doe je in het dagelijks leven?

Op dit moment ben ik mijn studie Mathematics (& Science Communication) aan het afronden met een scriptiestage bij het Centrum voor Wiskunde en Informatica in Amsterdam. In de zomer ga ik afstuderen en wat ik daarna ga doen is nog even spannend.

Wat is je favoriete vakantiebestemming?

Ik vind het altijd leuk om nieuwe plaatsen te bezoeken en te ontdekken. Favoriet is op dit moment Portugal, omdat ik daar afgelopen jaar twee maanden heb gestudeerd.

Welk boek zou je iedereen aanraden te lezen?

Pride and Prejudice van Jane Austen. Ook al is het verhaal wat ouderwets geworden, in haar beschrijvingen van karakters zit veel humor en ik bewonder haar schrijfstijl. Ik heb het boek meerdere keren gelezen en ontdek steeds weer nieuwe grappes of bijzondere passages die mij eerder niet waren opgevallen.

Vertel eens iets verrassends over jezelf.

Als kind wilde ik 'koningin van Frankrijk' worden, een grote ambitie waar nog wel even aan gewerkt moet worden...

Wanneer ben jij het meest in je element?

Als ik iets presenteer waar ik trots op ben, bijvoorbeeld een concert zingen of spelen, een presentatie geven voor een zaal vol mensen bij een evenement dat ik heb georganiseerd of over een onderwerp waar ik enthousiast van word.

Heb je een motto?

Nog niet eerder over nagedacht, maar als ik er een moet kiezen is dat: 'Focus'.

Francis Poulenc

De uitvoering van het Gloria van Francis Poulenc op 4 mei ging helaas niet door. Gelukkig zullen we enkele delen uitvoeren tijdens de open repetitieavond op 4 juni as.

Jonge jaren

Francis Poulenc (1899-1963) werd geboren in een welgestelde familie. Hij kreeg al op jonge leeftijd pianoles van zijn moeder en vanaf zijn vijftiende van Ricardo Viñes. Deze pianist bracht hem in contact met onder andere Erik Satie, die hij zeer bewonderde en aan wie hij als 18-jarige zijn eerste compositie opdroeg. Van 1918 tot 1921 diende Poulenc in het Franse leger. Na een korte tijd aan het front - de Eerste Wereldoorlog eindigde immers op 11 november 1918 - kreeg hij een kantoorbaan op het Ministerie van Luchtvaart. Dit baantje liet hem voldoende tijd om te componeren, onder meer enkele pianowerken en zijn eerste liederencyclus, 'Le bestiaire', op gedichten van Apollinaire. Met deze liederencyclus werd zijn naam in Frankrijk gevestigd.

Groupe des Six

Min of meer bij toeval ontstond begin jaren twintig de *Groupe des Six*. Dit was een groep jonge bevriende componisten die behalve Poulenc bestond uit Milhaud, Durey, Auric, Honegger en Tailleferre. Dichter, (toneel)schrijver, filmmaker en ontwerper Jean Cocteau, zeer bewonderd door Poulenc, had grote invloed op de groep. Zijn boek 'Le coq et l'arlequin' pleitte voor een nieuwe Franse muziek, die net als het kostuum van de harlekijn uit restlapjes was samengesteld. De *Groupe des Six* liet zich inspireren door de vitale en populaire muziek van café-concerts, music hall, jazz en circus. In deze periode schreef Poulenc de balletmuziek 'Les Biches', een werk vol met jazz- en amusementsmuziekpassages. Daarmee brak hij internationaal door.

Door de belangrijke verschillen in karakter en artistieke idealen van de individuele componisten viel de Groupe aan het eind van de jaren twintig uit elkaar, al bleven de leden daarna wel bevriend.

Geloof

Een belangrijke gebeurtenis in 1936 deed bij Poulenc zijn religieuze gevoelens herontwaken. Tijdens zijn bezoek aan het heiligdom van de Zwarte Madonna in Rocamadour hoorde hij dat een goede vriend op een gruwelijke manier om het leven was gekomen bij een auto-ongeluk. Volgens eigen zeggen bracht Rocamadour hem, mediterend over de menselijke geest en de kwetsbaarheid van de mens, terug bij het geloof van zijn jeugd, dat hij sinds de vroege dood van zijn vader had verlaten. Op de avond van zijn bezoek aan de bedevaartplaats begon hij aan 'Litanies à la Vierge noir', een werk voor vrouwenkoor en orgel.

Tweede Wereldoorlog

Tijdens de Tweede Wereldoorlog verbleef Poulenc hoofdzakelijk in Parijs. Vanwege zijn homoseksualiteit verkeerde hij in een kwetsbare positie, maar dit weerhield hem er niet van de Duitsers te tarten. Hij zette gedichten van prominente verzetsmensen op muziek en in het ballet *Les animaux modèles*, dat in 1942 in première ging, liet hij diverse keren het anti-Duitse lied *Vous n'aurez pas l'Alsace et la Lorraine* (Jullie zullen de Elzas en Lotharingen niet krijgen) herhalen. Hij stond in contact met de verboden componisten Milhaud en Hindemith en hij schreef een cantate, die eindigt met "Liberté".

Poulenc en Denise Duval in 1960

Tournees

Naast componist was Poulenc ook een verdienstelijk pianist. Hij werd zeer geprezen om zijn recitals met bariton Pierre Bernac, die hem advies gaf bij het schrijven van vocale muziek, en sopraan Denise Duval. Met hen maakte hij tournees door Europa en de VS. Hij was een van de eerste componisten die het belang van de grammofoon inzag en maakte veel plaatopnames, al vanaf 1928. Verschillende uitvoeringen van zijn composities werden bovendien uitgezonden door de BBC, via het nieuwe medium televisie.

In 1945 werden Poulenc en Bernac met groot enthousiasme ontvangen in Engeland en in 1948 maakten zij een tournee van twee maanden door de VS. Poulenc zou er tot 1961 diverse malen terugkeren, de laatste keer om de première bij te wonen van zijn 'Gloria'.

Poulenc overleed in zijn woning in Parijs in 1963 aan een hartaanval. Hij werd begraven op de begraafplaats Père Lachaise.

Nelleke Reijs

Het Gloria van Francis Poulenc

Het Gloria is na het Kyrie het tweede vaste gezang in de katholieke liturgie. Het eerste deel bestaat uit de Latijnse vertaling van de lofprijzing van de heilige Drie-eenheid, die volgens de evangelist Lucas door de engelen werd uitgesproken na de verkondiging van de geboorte van Jezus aan de herders. Het tweede deel is een zogenaamde acclamatie (van het Latijnse *acclamare* = toejuicing).

Poulenc kreeg van de Koussevitzky Music Foundation in Boston de opdracht dit stuk te componeren. Deze stichting, die aan uitvoerende muziekgezelschappen subsidies verstrekt voor het uitzetten van compositie-opdrachten, werd opgericht door de in Rusland geboren contrabassist, componist en dirigent Sergei Koussevitsky, die van 1924 tot 1949 het Boston Symphony Orchestra dirigeerde. Hij richtte de stichting op ter nagedachtenis aan zijn vrouw Natalia, die in 1942 overleed.

Het Gloria van Poulenc ging in zijn bijzijn op 21 januari 1961 in Boston, Massachusetts, in première en werd uitgevoerd door het Boston Symphony Orchestra en het koor Pro Musica onder leiding van Charles Münch en met Adèle Addison als solist. Het publiek in Boston was razend enthousiast. Sommige critici in Parijs vonden het werk echter op het randje van heiligschennis - met name het *Laudamus Te* - en meer geschikt voor de Folies Bergère. Maar Poulenc reageerde met: "Terwijl ik dit schreef had ik de Gozzoli fresco's in gedachten, met engelen die hun tong uitsteken, en ook de plechtig uitzierende Benedictijner monniken, die ik eens een potje voetbal zag spelen."

Het werk bestaat uit zes korte delen. Na een korte inleiding begint het koor met een gepuncteerd *Gloria*, dat de basis van dit deel vormt. In het levendige en speelse tweede deel, *Laudamus Te*, is het koor meestal verdeeld in stemmenparen, sopranen met tenoren en altten met bassen, die elkaar afwisselen in korte, kernachtige frasen. De sopraan heeft in het expressieve derde deel *Domine Deus* een smachtende melodiële lijn, ondersteund door het koor. Hierna volgt het snelle en vrolijke *Domine Fili Unigenite*. In het verfijnde *Domine Deus, Agnus Dei* zingen solist en koor soms samen lyrische frasen en soms wisselen ze elkaar hierin af. In het zesde deel volgt na een korte, majestueuze opening snel een blijmoedig deel op de woorden *Qui sedes ad dexteram Patris*. Vrede en sereniteit klinken door op het eind van het stuk maar, karakteristiek voor Poulenc, het eerste *Amen* is luid en hij herinnert hier aan de eerste gepuncteerde *Gloria* van het openingsdeel. Daarna wordt de rust hersteld door het laatste *Amen*.

Zo vormt het Gloria een boeiende mengeling van plechtigheid en vrolijke uitbundigheid.

Nelleke Reijs

Op naar de 100!

4 juni is het zover... Op die datum gaat het Toonkunstkoor voor het eerst een openbare repetitie organiseren. We hopen dat velen enthousiast worden gemaakt en blijvend bij ons komen zingen, want behalve een prachtig koor is het Toonkunstkoor ook een gezellige vereniging. Bovendien gaan we een prachtig seizoen met mooie concerten tegemoet.

Waarom we dit doen? De laatste jaren is het aantal leden langzaam teruggelopen en door deze actie hopen we weer op sterkte te komen. We voeren groots campagne op Facebook, waar velen van ons de berichten delen en 'liken' zodat we digitaal een zo groot mogelijk bereik krijgen. Maar vooral zoeken we in ons eigen netwerk naar enthousiaste zangeressen en vooral zangers. Het is een publiek geheim dat koren vooral bassen en tenoren kunnen gebruiken.

Mocht deze campagne succesvol zijn, dan is ons plan om een aantal keren per jaar een openbare repetitie te organiseren, zodat de instroom van nieuwe leden laagdrempeliger wordt. Zijn dit de enige maatregelen? Nee, we kijken bijvoorbeeld ook naar mogelijkheden om de gevreesde auditie de eerste keer in een groep te laten plaatsvinden en we onderzoeken of een gereduceerd tarief voor studenten haalbaar is.

Kortom, we hopen op een grote opkomst en we gaan er een mooie avond van maken. Op naar de 100 leden!

Monique van den Berg

Om te zanken zo mooi

Muziek is emotie. Iedereen kent het wel, dat je elke keer weer een brok in de keel krijgt van een bepaald muziekstuk of er tot tranen toe door geroerd wordt. Vaak zit er een verhaal achter.

Ubi Caritas - Ola Gjeilo

De legendarische Judy Garland zong in *Over the rainbow*, een tranentrekker van de buitencategorie, “when all the world is a hopeless jumble and the raindrops tumble all around, heaven opens a magic lane...”.

Mijn koorcarrière kent vele hoogtepunten. Wat wil je ook met de fantastische muziek die wij jaar in jaar uit mogen zingen. Toch vond ik die magische regenboog vooral op onverwachte kleine momenten. Zoals zeven jaar geleden tijdens een koorreis met mijn Deense koor.

Op de laatste ochtend van een trip naar Boedapest met het Københavns Kantatekor zouden we, conform koortraditie, zingen tijdens een kerkdienst. De avond ervoor hadden we echter tot in de vroege uurtjes geen punt, maar een uitroepeten achter de geslaagde koorreis gezet. Iedereen zat brak te knikbollen in de veel te krappe bankjes van een onooglijk klein kerkje. De Hongaars gesproken dienst ging voorbij in een waas, tot we tijdens de communie om de gelovigen heen stonden en *Ubi Caritas* van Ola Gjeilo zongen. Het was alsof de muziek gemaakt was voor precies dát moment en wij er onderdeel van waren geworden. Kippenvel. Iedereen was er na afloop stil van.

In 2016 zette ik, na een reminder van mijn moeder, de Nationale Indiëherdenking aan. Het Residentie Bach Ensemble o.l.v. Patrick Pranger zong *Ubi Caritas*. Gelukkig zat ik thuis voor de tv, want alle sluisen gingen open.

Melanie Lemmen

Koorleden over *Daphnis et Chloé*

Zelden waren de leden van Toonkunstkoor Amsterdam zo unaniem enthousiast over een nieuw koorstuk als over *Daphnis et Chloé* van Maurice Ravel. Overal in de wandelingen waren de lofprijzingen te horen. Aanleiding voor Daan Nijssen om aan de koorleden te vragen wát hen nu zo aanspreekt in het stuk en hoe ze het hele project hebben ervaren.

Henk van Vlerken, tenor

“Het is echt een impressionistisch werk. Elk instrument draagt op zijn eigen manier bij aan het creëren van de sfeer. Wanneer het hele orkest speelt is dat erg indrukwekkend. Het is ook bijzonder dat het koor hier veel meer wordt ingezet als instrument. Daardoor moeten koor en orkest veel meer samenwerken. Dat is nog een hele uitdaging.”

Jeninke de Jong, sopraan

“Echt een waanzinnig mooi stuk. Ik was meteen onder de indruk toen ik het hoorde. De muziek spreekt tot verbeelding. Het is dromerig, broeierig, dynamisch, spannend. Je komt woorden tekort. Het is net alsof een groot geheim onthuld gaat worden. Vooral dat overweldigende moment van de zonsopgang vond ik mooi. Alsof het leven daar begint.”

Matthijs Jansen, bas

“Het is heel filmische muziek. De combinatie koor, orkest en film vond ik erg geslaagd. Natuurlijk was het wel een moeilijk stuk voor het koor. Een hele uitdaging, maar ik vind dat we ons er goed doorheen hebben geslagen. Ik heb door dit hele project ook veel meer respect gekregen voor de rol van Boudewijn in dit geheel.”

Antoinette van Nierop, alt

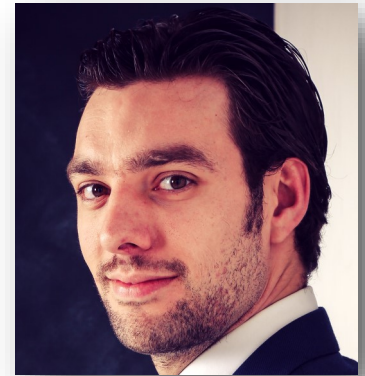
“Het stuk is prachtig. Vooral de afwisseling tussen de kakofonie en de zachtere stukken is erg mooi. Ik vond het ook een hele kick om weer met het NedPho op het podium te staan. Die Benjamin Wallfisch vond ik wat minder. Hij was nauwelijks ingespeeld op het koor. Alsof hij op het laatste moment was ingevlogen voor een snelle ‘gig’. Ondanks dat vond ik het een mooie ervaring.”

Meira Tulp, sopraan

“Ik vond het een hele beleving. We zijn als koor echt gegroeid in het stuk. In het begin dacht ik nog: “Wat is dit voor muziek?” Het leek eerst heel makkelijk, maar later werd duidelijk dat het toch nog best wel moeilijk was. Je moet met zoveel dingen rekening houden! Ik ben het stuk ook steeds meer gaan waarderen. Toen ik het voor het eerst met orkest hoorde vond ik het echt fantastisch. Alles viel toen op zijn plek.”

Daan Nijssen

Wie is wie?

Frank Bieger
Bas 1
Lid sinds november 2017

Zong je in een ander koor?

Vanaf mijn studententijd heb ik zes jaar lang gezongen in het VU-koor. Daarnaast zing ik op dit moment in een klein-koor dat bestaat uit de beste zangers van het VU-koor. Verder heb ik de afgelopen twee jaar veel op projectbasis met verschillende koren meegezongen.

Wat vind je leuk aan TKA?

Het repertoire van het TKA spreekt mij heel erg aan. Daarnaast vind ik de koorklank van het TKA heel erg goed. Het is een eer om onderdeel te mogen zijn van dit koor! Ik denk wel dat enige verjonging in het koor een leuke aanvulling zou zijn op de diversiteit in het koor.

Welk concert, waaraan je meewerkte, is je het meest bij gebleven? En welk stuk zou je (nog eens) willen zingen?

In 2012 heeft het VU-koor in samenwerking met Collegium Musicum en het Haarlems Studenten Koor het *Requiem* van Verdi uitgevoerd met een koor van meer dan 200 zangers. Een ongelooflijke concert dat ik nooit meer zal vergeten!! Ik zou graag *Die erste Walpurgisnacht* van Mendelssohn nog eens willen uitvoeren. Dit stuk heb ik al twee keer eerder gezongen en het is sindsdien absoluut een van mijn favorieten muziekstukken.

Heb je een favoriete vocalist, instrumentalist of orkest?

Mijn opa (Koos Verheul) was dertig jaar lang eerste dwarsfluitist en solo dwarsfluitist van het Residentieorkest in Den Haag. Daarnaast was hij hoofdvakdocent aan de conservatoria van Amsterdam en Tilburg. Met hem heb ik op jonge leeftijd de eerste liedjes gezongen! Hij is met afstand mijn favoriete instrumentalist.

Wat is voor jou het mooiste lied aller tijden?

Paul de Munnik - *Lopen tot de zon komt*. De live uitvoering op het album 'Op voorraad'.

Heb je – buiten het zingen – nog andere hobby's?

Mijn andere belangrijke hobby is voetbal. Elke week op zondag kan je mij gegarandeerd ergens in Amsterdam op een veld aantreffen. Daarnaast vind ik het heerlijk om in de zomermaanden op mijn sportfiets de omgeving van Amsterdam te verkennen.

Wat doe je in het dagelijks leven?

In mijn dagelijks leven ben ik accountant bij Deloitte. In deze hoedanigheid controleer ik voornamelijk middelgrote banken die gevestigd zijn in Amsterdam. Hierbij houd ik mij

bezig met de controle van de jaarrekening en de processen bij de banken die invloed hebben op de totstandkoming van de jaarrekening.

Is er een boek dat je iedereen zou aanraden te lezen?

Ik zou graag iedereen de serie *Tomorrow when the war began* van John Marsden willen aanraden. Dit is de eerste serie (7 boeken) die ik een aantal jaar geleden op vakantie in één keer heb uitgelezen.

Vertel eens iets verrassends/leuks/grappigs/stoers over jezelf.

Zoals hierboven aangegeven was mijn opa een virtuoos dwarsfluitist. Wat leuk is om te melden, is dat aan dezelfde kant van de familie er drie generaties lang al veel wordt gezongen!! Mijn overgrootvader was operazanger. Mijn oma was hoge sopraan en in deze hoedanigheid regelmatig op de radio te horen, samen met mijn opa.

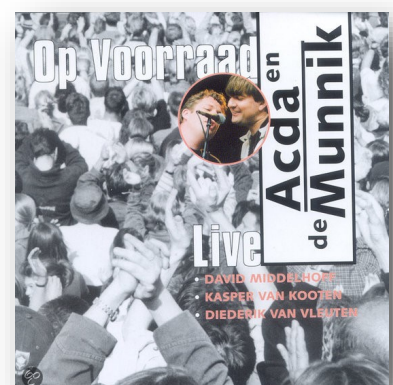
Mijn moeder is ook klassiek zangeres en geeft ongeveer 45 leerlingen les op de muziekschool in Almere. Daarnaast heeft zij in het verleden enkele rollen vertolkt bij kleinere operaproducties.

Wanneer ben jij het meest in je element?

Ik ben het meest in mijn element als ik enthousiast mag vertellen over dingen die ik heb meegemaakt. Dit kan gaan over werk, muziek, voetbal, vrienden of familie. Let op, als ik enthousiast vertel, mag je mij gerust erop wijzen dat ik wat zachter moet praten.

Heb je een motto?

"Ik vind het niet erg dat erover is nagedacht. Ik vind het zo erg dat erover is nagedacht en dat dit het uiteindelijk geworden is". Dit motto is iets negatiever dan ik in het leven sta, maar ik vind het wel van toepassing op veel ontwikkelingen in de huidige samenleving.

Opera in de haven

Op 25 augustus en 1 september werkt TKA mee aan twee openluchtconcerten: het Veerhavenconcert in Rotterdam en het Havenkomconcert in Almere Haven.

Veerhaven

Het concert in Rotterdam vindt plaats in de Veerhaven. Deze haven dankt zijn naam aan de veerdienst naar Katendrecht op de andere oever van de Maas, die al in de 15de eeuw bestond. De veerdienst werd vanaf 1901 onderhouden door rederij 'Heen en Weer' – wellicht is Drs. P hierdoor geïnspireerd geraakt toen hij zijn fraaie lied schreef. Tussen 1911 en 1942, toen de voor die tijd hypermoderne Maas-tunnel werd geopend, was er naast de dienst voor personenvervoer ook een veerdienst voor voertuigen: het wagenveer. De veerdienst werd opgeheven toen in 1968 de metro de noord-zuidverbinding overnam.

Almere Haven

Dit jaar werken we voor de vierde keer mee aan het Almere Haven Festival. Vorig jaar hadden we een geweldig concert, samen met het Nederlands Kamerorkest en sopraan Lilian Farahani, tenor Mark Milhofer, bariton Martijn Cornet en cellist Alexander Warenberg. Eerder zongen we in 2012 en 2015 in Almere. Het concert van 2012 leidde tot uitvoeringen in Duisberg van Verdi's *Requiem*.

De stukken die TKA (mede) uitvoert

Verdi - *Va pensiero*

'*Va pensiero*', of het '*Slavenkoor*', is de titel van een koor uit Verdi's opera *Nabucco*. De opera vertelt het verhaal van de door de Babylonische koning verslagen en uit hun land verdreven Joden, die dwangarbeid moeten verrichten aan de oevers van de Eufraat. In dit koor bezingen de Joden hun heimwee naar hun vaderland. Hoewel niet zeker is of dit Verdi voor ogen stond bij het schrijven ervan, werd dit stuk het lijflied van de Risorgimento, de strijd om de eenwording van Italië.

Verdi – *La traviata - Libiamo*

Deze opera, die gebaseerd is op de roman *La dame aux camélias* van Alexandre Dumas, vertelt het verhaal van de courtesane Violetta. '*Libiamo*' is een drinklied uit de eerste acte en wordt gezongen tijdens een feest ten huize van Violetta door haar, Alfredo en het koor.

Puccini – *Madama Butterfly – Orvienmi ad adornar/Coro a bocca chiusa*

De Japanse Cio-Cio-San, bijgenaamd Butterfly, wacht al drie jaar op de terugkeer van haar Amerikaanse geliefde Pinkerton. Nu zijn schip eindelijk de haven van Nagasaki is binnengelopen maakt zij zichzelf en haar kind, dat zijn vader nog nooit heeft gezien, mooi (aria *Or vienmi ad adornar*). Terwijl de nacht valt, begint het lange wachten op Pinkerton. Op de achtergrond klinkt het zacht neuriënde koor.

Puccini - *Turandot – In questa reggia*

De Chinese prinses Turandot geeft elke potentiële huwelijkskandidaat drie raadsels op. Kan de man deze niet beant-

woorden, dan wordt hij onthoofd. Prins Calaf, die meteen stapelverliefd wordt op de prinses als hij haar ziet, besluit toch de uitdaging aan te gaan. In de aria '*In questa reggia*' legt Turandot de reden uit van de drie raadsels. Op deze manier wil ze voorkomen dat een man haar ooit zal bezitten. Ze leeft met de herinnering, die al duizend jaar lang in haar familie is doorgegeven, aan de doodscreet van prinses Lo-ling toen ze, na verkracht te zijn, werd vermoord door de koning der Tataren. De menigte, het koor, vult haar verhaal hier en daar aan.

Puccini -*Turandot-Cosi comanda/Nessun dorma*

Prins Calaf weet alle antwoorden, maar hij geeft haar op zijn beurt ook een raadsel op: zij moet zijn naam raden. Turandot vaardigt een decreet uit dat iedereen moeite moet doen om achter de naam te komen. Wie dat niet doet, wordt gedood: "*Cosi comanda Turandot: "Questa notte nessun dorma in Pekino!"* (Deze nacht zal niemand slapen in Peking!) Dan volgt de aria '*Nessun dorma*', waarin Calaf over de onthulling van zijn naam nadenkt. Hij is er zeker van dat hij zal overwinnen ("*Vincerò*"). Het koor herhaalt steeds enkele zinnen.

Puccini stierf voordat hij deze opera, die zeer moeizaam tot stand kwam, kon voltooien. Op basis van zijn aantekeningen werd het werk voltooid door Franco Alfano. Tijdens de première in de Scala van Milaan in 1926 legde dirigent Arturo Toscanini zijn baton neer na de aria die volgde op '*Nessun dorma*' en hij sprak: "*Qui finisce l'opera, perchè a questo punto il Maestro è morto.*" (Hier eindigt de opera, want op dit punt stierf de Maestro).

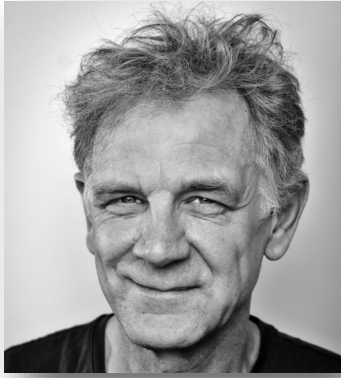
De Italiaanse tenor Luciano Pavarotti is wereldberoemd geworden nadat zijn uitvoering van deze aria werd gebruikt als herkenningmelodie van het wereldkampioenschap voetbal in 1990.

Offenbach – *Les contes d'Hoffmann - Belle Nuit, o nuit d'ivresse*

Dit duet uit '*Les contes d'Hoffmann*' is geschreven in de stijl van een barcarole, ofwel gondellied (barca = boot), in de hiervoor typerende 6/8 maatsoort. Het libretto van de opera is gebaseerd op drie korte verhalen van de Duitse schrijver en componist E.T.A. Hoffmann, die hierin wordt geportretteerd als deelnemer in drie van zijn eigen liefdesgeschiedenissen. In het duet bezingen Giulietta, een van Hoffmanns drie geliefden, en Nicklause, de muze van Hoffmann, de wonderschone nacht. Het koor kan dit alleen maar beamen met diverse "Ah's".

Nelleke Reijs

Wie is wie?

Ernst Knuit
Tenor 1
Lid sinds januari 2017

Zong je in een ander koor? Doe je nog iets anders met muziek?

Ik heb vele jaren gezongen bij het Lelikoer. Het leuke aan een kamerkoor is dat de kleine bezetting het zingen uitdagender maakt en dat er andere muziek uitgevoerd wordt. Naast het Toonkunstkoor zing ik bij het Klein Keizerkoor, een gemengd koor van 18 zangers. Een mooie tegenhanger van het Toonkunstkoor en heel erg leuk om te doen.

Wat vind je leuk aan TKA? Is er iets wat je graag anders zou willen zien?

De voornaamste reden om te gaan zingen bij het TKA is het repertoire. Bij een groter koor komen ook de grotere koorwerken aan bod. Ook is de *Matthäus Passion* een belangrijke reden om bij dit koor te gaan. Die wilde ik al heel lang een keer zingen. Het samen aan een muziekstuk werken en merken dat het beter gaat, werkt voor mij heel inspirerend.

Welk concert, waaraan je meewerkte, is je het meest bij gebleven? En welk stuk zou je (nog eens) willen zingen?

Het laatste concert van Ravel was een grote uitdaging, dus erg leuk om aan mee te doen. Vooral de windmachine vond ik gaaf. Wat ik nog graag een keer zou willen zingen is het *Requiem* van Herbert Howells, een erg mooi dubbelkorrig stuk.

Heb je een favoriete vocalist, instrumentalist of orkest?

De helaas veel te vroeg overleden Fritz Wunderlich en ook Jussie Bjorling zijn enkele van mijn favorieten.

Wat is voor jou het mooiste lied aller tijden?

Wat een lastige vraag. Er is zoveel moois, waar moet je beginnen...maar voor mij horen daar zeker bij *Nur wer die Sehnsucht kennt* van Schubert, een schitterend duet, en zeker ook *Sleep*, een meeslepend lied uit de *5 Elizabethan songs* van Ivor Gurney. Het 1ste vioolconcert van Philip Glass met als solist Karen Gomyo wil ik ook nog noemen.

Heb je – buiten het zingen – nog andere hobby's?

Fotograferen, naar film of opera gaan, en op reis gaan zijn mijn andere guilty pleasures.

Wat doe je in het dagelijks leven?

Ik heb 38 jaar bij Pantar gewerkt als afdelingsleider. Momenteel ben ik vrijwilliger bij het EYE-filmmuseum. Diverse koorleden heb ik daar al ontmoet als zij een avondje naar de film gingen. Verder werk ik als vrijwilliger bij het ROC van Amsterdam in het NT2-onderwijs. Het is erg leuk om op

deze manier met taal bezig te zijn. Het is een pittige kluit voor de cursisten om een nieuwe taal te leren. Het boeit mij om hun vorderingen waar te nemen.

Wat is je favoriete vakantiebestemming?

Die heb ik eigenlijk niet. Het is altijd leuk om ergens heen te gaan waar je nog niet geweest bent. Vakantie begint voor mij al als je in de auto of trein stapt. Leuke dingen aan reizen voor mij zijn veel nieuwe dingen ontdekken of zien, een lange wandeltocht maken in een prachtig landschap, in een klein dorpje bij een cafeetje met handen en voeten koffie bestellen. Dit jaar gaat de reis naar China, een bestemming die al lang op mijn verlanglijstje staat.

Is er een boek dat je iedereen zou aanraden te lezen?

Tja, een moeilijke vraag, als ik een boek kan noemen dan is dat *Publieke werken* van Thomas Rosenboom.

In de film over jouw leven: welke acteur speelt de rol van jou? En wat zou in die film de themamuziek of het themalied kunnen zijn?

Dennis Hopper, of Harry Dean Stanton; de laatste is weergaloos in zijn laatste film *Lucky*. Met de muziek van Ry Cooder uit *Paris Texas*.

Wanneer ben jij het meest in je element?

Als ik zing natuurlijk!

Heb je een motto?

Het geheel is meer dan de som der delen. Dat bewijzen we elke week als wij met elkaar zingen en prachtige muziek maken.

Karen Gomyo

In de stemming

Van Bach tot Beatles: een benefietconcert ten bate van het 'Stoelenproject'

Het benefietconcert *Van Bach tot Beatles*, dat op 24 juni plaatsvindt in de Keizersgrachtkerk te Amsterdam, wordt mede georganiseerd door onze sopraan Aja Leemans. Behalve als organisator is ze bij het project betrokken als organiste. Haar dochter Sara, voormalig sopraan bij TKA, doet

ook mee aan het concert, evenals het blaaskwintet Francis Poulenc Ensemble. Er worden composities uitgevoerd van onder meer Frank Martin en Ferenc Farkas. Van deze laatste componist zal Sara liederen zingen uit zijn serie *Fruitmand*. TKA-sopraan Eva Heman-Pasqualetti hielp haar bij de uitspraak van het Hongaars.

Het Stoelenproject

Het benefietconcert is georganiseerd ten bate van het Stoelenproject, de meest laagdrempelige avond- en nachtopvang voor dak- en thuislozen in Amsterdam. Het is er sober, maar ook veilig, warm en gratis. De opvang is open van 15 september t/m 30 april. Elke nacht verblijven er 45 mensen, wat neerkomt op zo'n 10.000 overnachtingen per seizoen. Bij de oprichting waren er geen vergunningen en financiële middelen aanwezig om bezoekers op matrassen te laten overnachten. Zij sliepen op tegenover elkaar geschoven stoelen, vandaar de naam.

Het project werd opgericht door bezorgde Amsterdammers, die vonden dat er in een maatschappij als de onze geen mensen in de winter op straat zouden moeten slapen. Momenteel werken er zo'n 75 vrijwilligers. Zij overnachten een of twee keer per maand samen met een vriend(in) op het Stoelenproject om toe te zien op een rustige nacht. Of zij verzorgen een avondmaaltijd, zoals de vrijwilligers van de Keizersgrachtkerk, die enkele malen per jaar komen koken.

Aja Leemans

**Zondag 24 juni, 19.30-21.00,
Keizersgrachtkerk, Keizersgracht 566 Amsterdam
Reserveren niet nodig, gift na afloop.**

Vivaldi Code Rood

Vorig jaar deden een paar Toonkunstenaars mee aan het muziektheaterprogramma *Bach en Bleekwater*, waarmee altvioliste Esther Apituley door het land toerde. Dit jaar had ze voor haar nieuwe programma *Vivaldi Code Rood* opnieuw een koor nodig. En zo stonden in februari in Diemen en Haarlem en in mei in Amsterdam opnieuw Toonkunstenaars in haar voorstelling. Esthers missie is: klassieke muziek naar een breder publiek toe brengen. Ze treedt niet in concertzalen op, maar in theaters. Haar programma dit jaar was een hommage aan Vivaldi. Met vier professionele musici, twee actrices - onder wie een van haar dochters -, een plaatselijk jeugdorkest en een plaatselijk koor, bracht ze een voorstelling over klimaatverandering. De actualiteit, weerberichten, persoonlijk leed: het kwam allemaal aanbod, steeds afgewisseld met prachtige muziek van Vivaldi. Het koorstuk *Et in terra pax* had beter geklonken als het koor alleen uit TKA-zangers had bestaan, maar ja. De alten Hester, Esther, Anne en Marjolein hadden er een paar leuke avonden aan. Bas Edwin deed in één voorstelling mee.

Publieksparticipatie op 4 mei bij ComPassie

"Namens dirigent Iván Fischer willen wij u hartelijk danken voor uw medewerking aan het Herdenkingsconcert ComPassie in het Concertgebouw. Door mee te zingen bij de koralen en het slotkoor heeft u de uitvoering van speciale glans voorzien en bijgedragen aan de idealen die we willen uitdragen."

Dit bedankje kregen zo'n 20 Toonkunstenaars die gehoor hadden gegeven aan de oproep van de organisatie van het 4 mei-concert om vanuit het publiek mee te zingen. Een idee-tje van de dirigent. Het thema van het concert was ComPassie en de hoofdmoot werd gevormd door stukken uit de *Matthäus Passion*. Het publieksparticipatiekoortje, dat in totaal uit ongeveer 45 mensen bestond en in plukken verdeeld was over de zaal en de balkons, zong vier koralen en het slotkoor. Al leek het meezingen van het slotkoor niet Fischers bedoeling; bij de voorrepetitie bleek dat hij daar niets van wist.

Het was een mooi concert waaraan onder meer tenor Mark Padmore en alt Rosina Fabius meededen, het Nationaal Kinderkoor en het Nationaal Jeugdkoor en zangers en muziekensembles uit Syrië en Iran.

Of het niet-zingende deel van het publiek iets gemerkt heeft van het participatiekoortje is niet bekend, en al helemaal niet wat het ervan vond.

Marjolein Zinkstok

Wie is wie?

*Ans van Egmond
Alt 1
Lid sinds mei 1990*

Zong je in een ander koor? Doe je nog iets meer met muziek?

Op mijn 16de levensjaar ben ik gaan zingen bij een operettegezelschap in Amsterdam en danste ik daar in het ballet. Heerlijke tijd met mooie kostuums en flinke verkleedpartijen. Daarna heb ik in Culemborg enige jaren bij een gemengd koor gezongen. Vervolgens 7 jaar bij het Tiels Madrigaalkoor, 10 jaar bij Toonkunstkoor Utrecht, 20 jaar tot heden bij Culemborgs Kamerkoor en 28 jaar tot heden bij Toonkunstkoor Amsterdam.

Ik heb bijna alle bestuursfuncties die er te vervullen waren bij de verschillende koren wel ingevuld, van voorzitter tot bibliothecaresse.

Ik probeer al jarenlang mooi piano te leren spelen en dat lukt maar moeilijk. Maar ik kan er niet van buiten. De jaren dat ik zangles heb zijn niet op 3 handen te tellen.

Wat vind je leuk aan TKA? Is er iets wat je graag anders zou willen zien?

Leuk: dat er eisen gesteld worden aan de kwaliteit van de stemmen, dat er sprake is van een mooie, afwisselende programmering, dat er onderling een vertrouwde goede sfeer is, dat de mensen aardig zijn, de mooie concerten met prachtige orkesten en last but not least de enorme inzet van de bestuursleden.

Anders: dat het niveau van notenkennis, solfège, zelfstandigheid hoger wordt. Misschien moeten er bij de aanname van nieuwe leden toch wat hogere eisen gesteld worden. Het duurt vaak zo lang voordat de muziek goed gekend wordt.

Welk concert, waaraan je meewerkte, is je het meest bij gebleven? En welk stuk zou je (nog eens) willen zingen?

Ein deutsches Requiem met Hartmunt Haenchen. Dat muziekstuk zou ik graag nog eens zingen.

Heb je een favoriete vocalist, instrumentalist of orkest?

Ik heb jarenlang niet naar Luciano Pavarotti kunnen luisteren zonder emotioneel te worden. Ik trok het gewoon niet. Zo mooi vond ik de stem.

Wat is voor jou het mooiste lied aller tijden?

Erbarme dich van J.S.Bach.

Heb je – buiten het zingen – nog andere hobby's?

Pianospelen, zangles, solfègeles (een aanrader), schilderles, lezen, concertbezoek, naaien, bijles basisschoolleerlingen.

Wat doe je in het dagelijks leven?

Ik doe de boekhouding en belastingaangiftes voor een aantal bedrijven. Oppas-oma voor onze kleinkinderen (8 stuks)

Wat is je favoriete vakantiebestemming?

Wij hebben een stacaravan in Ouddorp (Goeree-Overflakkee). Het is heerlijk om daar voor een paar dagen te zijn. Er is meteen een vakantiegevoel.

Is er een boek dat je iedereen zou aanraden te lezen?

Als leven pijn doet van René Diekstra.

Vertel eens iets verrassends/leuks/grappigs/stoers over jezelf.

Met de hele familie naar de Efteling. Ansje liet zich niet kennen en stapte onder gejoel in Joris en de Draak. Wat was dat verschrikkelijk. Never no more. Maar ik was natuurlijk wel de stoere oma.

Wanneer ben je het meest in je element?

Ik geef regelmatig bijles aan basisschoolleerlingen die een leerachterstand hebben. Het moment dat ik zie dat het licht aangaat bij deze kinderen geeft mij een gelukkig gevoel. Ook het begeleiden van een asielzoekersgezin uit Syrië heeft mij de afgelopen jaren veel voldoening gegeven. Ondanks het feit dat ik toch vaak dacht: "Deze mensen zullen wel eeuwig in de bijstand blijven."

Heb je een motto?

Mijn motto van de afgelopen tijd is: "Ga de dingen doen waarvan je altijd dacht: als ik tijd heb ga ik dat ook nog eens doen of leren."

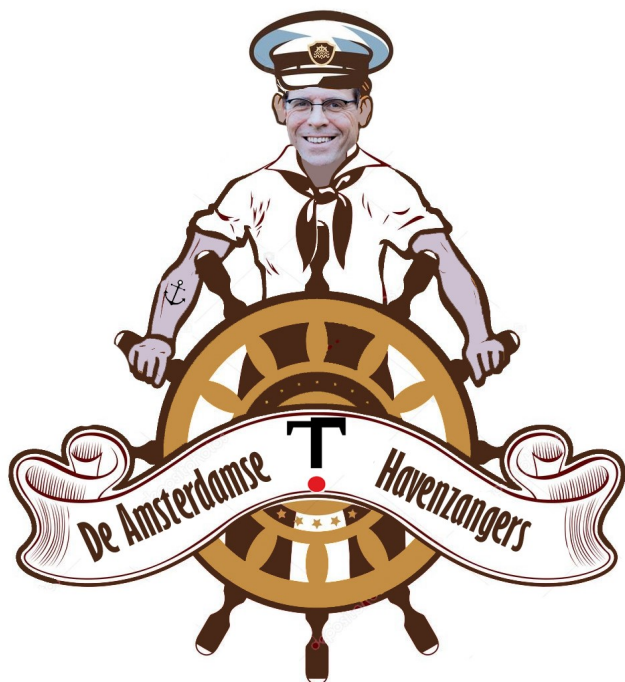
Dit heeft geresulteerd in: Italiaanse les, schilderles bij Henk (onze tenor), solfègeles bij Anne (onze alt). Maar nu het sporten nog!!!!

Achterpagina

1ST ALTO	2ND ALTO
IRMGARD VON ASMUTH MONIQUE VAN DEN BERG IDA DE BOER HESTER BOLT PETRA BOSÉ ANS VAN EGMOND FRANCISCA FLINTERMAN KARIN JÖNSTHÖVEL MARIA DE MOEL ANTOINETTE VAN NIEROP NICOLETTE VAN DER POST GERDA TELGENHOF MARJOLEIN ZINKSTOK	CAROLINE BAKKER ELLEN DUIJNHOUWER GABRIELLE FOLKERS SASKIA FONDS TRUDI GLAS ESTER ROOD ADDIE ROOKER ANNE VAN VLERKEN

'Onze' alten op de aftiteling van de film 'Daphnis et Chloé'

Welkom...

sopraan Francien Bossema en bassen Frank Bieger en Marlijn Veenhuizen.

Terug van weggeweest: sopraan Nina Schroeder

...en vaarwel

We namen afscheid van sopranen Dorothea van Rijnen en Maria van de Wiel, alten Lidwien Derriks, Wimmie van Eijk en Mirte Verkuylen en bassen Bert Bos en Johan Blomkwist.

Redactieleden gezocht

De redactie van ToniKA is naarstig op zoek naar versterking.

Wat houdt het redactiewerk in?

We brengen per seizoen drie ToniKA's uit. Hierin staan (achtergrond)informatie over komende concerten en enkele vaste rubrieken. De redactie bepaalt per nummer de onderwerpen en verdeelt de taken. Elk redactielid schrijft minstens één artikel. De inhoud van de vaste rubrieken, zoals Wie is wie, Om te janken zo mooi, en In de stemming komt van de koorleden. Als redactielid zet je ze daartoe aan. Het redactiewerk is geen wekelijkse taak. Het kost je drie keer per jaar gedurende een paar weken wat uren, in de aanloop naar de verschijningsdatum van een nieuwe ToniKA.

Vind je het leuk om (muziek)onderwerpen uit te diepen en kun je goed en vlot schrijven?

Meld je dan aan als redactielid van ToniKA!

Concertagenda:

26 augustus: Operaconcert in de Veerhaven te Rotterdam

1 september: Operaconcert in Almere-Haven

5 en 6 oktober: Negende symfonie van L. von Beethoven in de NedPho koepel

15 december: Kerstconcert in in de Obrechtkerk te Amsterdam.

Colofon

Redactie:

Melanie Lemmen, Daan Nijssen, Nelleke Reijs, Marjolein Zinkstok.

Vormgeving: Nelleke Reijs.

Met medewerking van

Monique van den Berg, Frank Bieger, Francien Bossema, Anna Bouman, Ans van Egmond, Ernst Knuit en Aja Lee-mans.

De volgende ToniKA zal in november verschijnen. Hierin onder meer informatie over ons kerstconcert op 15 december. Tekstbijdragen zijn altijd welkom, bijvoorbeeld voor de rubriek 'Om te janken zo mooi'.

Als je een idee hebt, neem dan contact op met: tonika@toonkunstkoor.nl